

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 21.12.2011
COM(2011) 930 final

RAPORTUL COMISIEI

Al doilea raport de evaluare privind proiectul „EU Pilot”

{SEC(2011) 1626 final}

1. INTRODUCERE

În 2007, Comisia Europeană a adoptat o comunicare intitulată „Către o Europă a rezultatelor – aplicarea legislației comunitare”¹. În această comunicare, Comisia sugera inițierea unui proiect, bazat pe o abordare de tip parteneriat între Comisie și statele membre, pentru a asigura aplicarea corectă a legislației UE, pentru a furniza mai rapid răspunsuri către cetățeni și întreprinderi și soluții la probleme și pentru a înăspri aplicarea și gestionarea procedurilor existente.

Proiectul „EU Pilot” a fost conceput în acest scop în aprilie 2008 și a început să funcționeze cu implicarea a 15 state membre voluntare. În martie 2010, Comisia a adoptat primul raport de evaluare privind proiectul „EU Pilot”². În cadrul acestui raport, Comisia a remarcat faptul că sistemul a început să ofere rezultate pozitive, deși există și multe alte aspecte care pot fi dezvoltate în continuare pentru îmbunătățirea funcționării sistemului, sporirea înțelegerii reciproce între Comisie și statele membre participante și accelerarea prelucrării dosarelor, precum și pentru îmbunătățirea rezultatelor obținute³.

În 2010 și 2011 Comisia a continuat să pună în aplicare, să completeze și să perfecționeze proiectul. De la adoptarea primului raport de evaluare din martie 2010, s-au înregistrat următoarele evoluții majore în ceea ce privește punerea în aplicare a proiectului „EU Pilot”:

- după evaluarea generală pozitivă a proiectului „EU Pilot” în cadrul primului raport de evaluare, Comisia a invitat celelalte 12 state membre să se alăture proiectului. Ulterior, zece noi state membre au aderat la EU Pilot⁴;
- începând din martie 2010, s-a stabilit un obiectiv de referință de zece săptămâni pentru a oferi un punct de reper general pentru evaluarea de către Comisie a răspunsurilor statelor membre pe aceeași bază ca și pentru statele membre;
- începând din martie 2010, domeniul de aplicare a proiectului „EU Pilot” a fost extins și, de regulă, sistemul este utilizat în toate cazurile (cu un număr limitat de excepții) referitoare la punerea corectă în aplicare a legislației UE sau la conformitatea legislației naționale cu legislația UE, într-un stadiu incipient, înainte de orice posibil recurs la o procedură în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE;
- Comisia a îmbunătățit sistemul informatic pe care se bazează proiectul „EU Pilot”, pentru a asigura funcționarea eficientă a sistemului și pentru a-l face mai ușor de folosit.

¹ COM(2007) 502, secțiunea 2.2. „Îmbunătățirea metodelor de lucru”.

² COM(2010) 70 final.

³ Cf. 4 „Concluzii generale”.

⁴ Cele 25 de state membre sunt următoarele: Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Franța, Germania, Grecia, Finlanda, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Suedia, Spania și Regatul Unit. Malta stabilește procedurile interne necesare și va începe curând să utilizeze sistemul; în cazul statului Luxemburg, negocierile nu s-au încheiat încă.

În primul său raport de evaluare, Comisia s-a angajat să furnizeze o nouă evaluare în 2011. Prezentul document conține al doilea raport de evaluare privind proiectul „EU Pilot”. Pentru a avea o imagine de ansamblu a sistemului, prezentul raport acoperă perioada de la demararea proiectului, în aprilie 2008, până în septembrie 2011, și se concentrează asupra principalelor constatări care permit ca eficiența sistemului să fie evaluată. Raportul se bazează pe cifre și pe numeroase dosare, analizează domeniile de politică vizate și conformitatea cu obiectivele de referință relevante și, de asemenea, ține seama de datele disponibile privind calitatea dosarelor. Detaliile statistice suplimentare sunt cuprinse în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport.

2. METODA DE LUCRU

EU Pilot este principalul instrument prin care Comisia comunică cu statele membre participante cu privire la chestiunile care ridică o problemă referitoare la aplicarea corectă a legislației UE sau la conformitatea legii dintr-un stat membru cu legislația UE într-un stadiu incipient (și anume înainte de inițierea unei proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE).

De regulă, atunci când s-ar putea recurge la o procedură în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, EU Pilot este utilizat înainte de inițierea de către Comisie a unei astfel de proceduri în temeiul articolului 258 din TFUE. Acest demers înlocuiește procedura curentă anterioară prin care Comisia trimitea scrisori administrative în acest scop. Cu toate acestea, în cazul în care o situație urgentă sau alt interes major impun inițierea imediată a unei proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE, pot fi autorizate derogări și procedurile în constatarea neîndeplinirii obligațiilor pot fi inițiate fără stabilirea anterioară a unor contacte prin intermediul sistemului EU Pilot. În astfel de situații excepționale, Comisia poate să reacționeze imediat la o presupusă neîndeplinire a obligațiilor de către un stat membru și poate cere statului membru respectiv să acționeze în conformitate cu legislația UE. Sistemul gestionează cererile și plângerile primite de la cetățeni și întreprinderi, dar poate iniția și cazuri din oficiu. Acestea se referă la probleme ridicate de Comisie în cadrul Comisiei pentru petiții a Parlamentului European sau prin intermediul unei scrisori din partea unui membru al Parlamentului European.

Baza de date a fost concepută în limba engleză. Cu toate acestea, mai multe state membre și-au păstrat dreptul de a corespunde în limba lor oficială. Serviciul de traducere este asigurat de către Comisie, după caz.

Dosarele individuale, inclusiv descrierea cazului și întrebările cu privire la un anumit aspect, sunt apoi transmise statului membru în cauză prin intermediul aplicației EU Pilot, autoritățile naționale dispunând de un termen de zece săptămâni pentru a răspunde la întrebările formulate într-un mod cât mai exhaustiv posibil și pentru a propune o soluție la problemele identificate, compatibilă cu legislația UE. De asemenea, statele membre pot justifica necesitatea unei prelungiri a perioadei de zece săptămâni, semnalând astfel Comisiei faptul că au nevoie de mai mult timp pentru elaborarea răspunsului. Aprobarea sau respingerea cererii de prelungire a termenului general se decide în funcție de fiecare caz în parte.

În cazuri excepționale, se poate stabili un termen mai scurt de zece săptămâni. Statului membru i se explică motivele pentru stabilirea unui termen mai scurt.

În termen de alte zece săptămâni, răspunsurile primite de la statul membru, în cazul în care au fost solicitate și după ce au fost traduse, sunt examinate și o evaluare a acestora este încărcată în baza de date EU Pilot. Dacă nu este găsită nicio soluție compatibilă cu legislația UE, poate fi inițiată o procedură în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE. În cazul în care este înaintată o plângere, se pregătește și un răspuns pentru a informa reclamantul cu privire la rezultatului anchetei referitoare la plângerea sa. În cazul în care este necesar, li se poate solicita autorităților statului membru să furnizeze informații suplimentare.

Respectarea acestor obiective de referință de către ambele părți ar putea fi o provocare, dar este o condiție esențială pentru a se asigura că primul pas important în gestionarea acestor dosare (fie trimiterea unei scrisori de punere în întârziere în temeiul articolului 258 din TFUE, fie închiderea dosarului) poate fi făcut într-o perioadă de cel mult 12 luni de la data înregistrării unei plângeri în sistemul de înregistrare (CHAP) sau de la data inițierii unui caz din oficiu în sistemul EU Pilot. Prin urmare, respectarea obiectivului de referință de zece săptămâni este un aspect al evaluării performanței statelor membre, dar și a Comisiei.

Cererile de acces la documente din dosarele EU Pilot sunt reglementate de Regulamentul nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei⁵, astfel cum a fost pus în aplicare prin Decizia Comisiei din 5 decembrie 2001 de modificare a regulamentului său de procedură⁶.

3. EVALUARE

Această evaluare este împărțită în funcție de două intervale de timp: evaluarea dosarelor închise acoperă perioada martie 2010 – februarie 2011, iar datele statistice generale privind funcționarea sistemului acoperă perioada de la demararea proiectului, în aprilie 2008, până în septembrie 2011.

În special, evaluarea se referă la următoarele aspecte:

- o apreciere a dosarelor EU Pilot finalizate în perioada martie 2010 - februarie 2011, efectuată de către statele membre și de către Comisie pe baza criteriilor de calitate și cooperare/sprijin;
- numărul de dosare gestionate în cadrul EU Pilot. Această evaluare are în vedere și tendințele existente în diferitele state membre, ținând seama de faptul că nu au aderat toate în același timp la proiectul EU pilot;
- originea dosarelor și domeniile de politică vizate de dosarele depuse prin intermediul sistemului;
- durata medie de timp necesară statelor membre și Comisiei pentru prelucrarea dosarelor și respectarea obiectivului de referință general de zece săptămâni;

⁵ JO L 145, 31.5.2001, p. 43.

⁶ JO L 345, 29.12.2001, p. 94.

- și, în cele din urmă, rata de „succes” a proiectului, care reprezintă numărul de răspunsuri oferite de statele membre care au fost considerate acceptabile fără a mai fi nevoie de inițierea procedurilor oficiale în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE. Obiectivul proiectului „EU Pilot” este obținerea mai rapidă a rezultatelor și găsirea soluțiilor compatibile cu legislația Uniunii Europene pentru cetățeni și întreprinderi prin intermediul unei mai bune cooperări între statele membre și Comisie fără necesitatea de a iniția proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE.

Detaliile privind aceste teme sunt incluse în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport.

În ceea ce privește evaluarea dosarelor închise pentru perioada cuprinsă între martie 2010 și februarie 2011, Comisia și statele membre participante au răspuns la o serie de întrebări pe baza a trei criterii principale: **calitate, cooperare și sprijin**. Rezultatele acestei evaluări arată că, atunci când se abordează un dosar, statele membre sunt, în general, mulțumite de calitatea dosarelor EU Pilot depuse de Comisie, în special în ceea ce privește claritatea întrebărilor adresate și identificarea chestiunilor în discuție. În sfârșit, atât Comisia, cât și statele membre sunt foarte mulțumite de nivelul de cooperare și de sprijinire care stă la baza proiectului.

Din punct de vedere al **volumului** de dosare, în perioada aprilie 2008 - septembrie 2011, în cadrul EU Pilot au fost prezentate în total 2 121 de dosare. Din acestea, 1 410 dosare au parcurs întregul proces⁷ din cadrul proiectului „EU Pilot”. Cu toate acestea, volumul nu este împărțit în mod egal între statele membre. Pe lângă faptul că cele mai populate statele membre primesc mai multe dosare în cadrul EU Pilot ca urmare a numărului mai mare de cetățeni, întreprinderi și reprezentanți ai intereselor societății civile, există și un alt element care trebuie luat în calcul. Există o diferență în ceea ce privește numărul de dosare între acele state membre care utilizează sistemul de la început, din 2008, și celelalte state care au aderat la acest sistem în 2010 sau 2011. Din 2 121 de dosare: 15,5 % din dosare au fost înaintate către Italia și Spania, 8 % către Regatul Unit, 7,7 % către Germania și 6,5 % către Portugalia.

Statele membre au refuzat să analizeze doar 2 % din totalul dosarelor prezentate în cadrul EU Pilot, principalul motiv constituindu-l insuficiența informațiilor transmise de către reclamant.

Aspectele care fac obiectul dosarelor transmise prin intermediul EU Pilot sunt în linii mari coerente cu situația actuală în ceea ce privește volumul de întrebări și probleme care apar în diferite sectoare ale legislației UE: aproximativ 33 % din dosare vizează probleme de mediu, 15 % vizează probleme ale pieței interne, 10,5 % vizează probleme referitoare la impozitare, 8 % vizează probleme legate de mobilitate și transporturi și 6 % vizează probleme referitoare la sănătate și protecția consumatorilor.

În ceea ce privește **originea**, 49 % din cele 2 121 de dosare au fost inițiate ca urmare a plângerilor, în timp ce 7 % au fost solicitări de informații înaintate de către cetățeni sau întreprinderi, iar aproximativ 44 % sunt dosare create de Comisie din proprie inițiativă.

Intervalul de timp necesar statelor membre și Comisiei pentru prelucrarea dosarelor EU Pilot este măsurat în raport cu obiectivul de zece săptămâni. De la începutul proiectului „EU Pilot”,

⁷ Faptul că „au parcurs întregul proces” înseamnă că statele membre au furnizat răspunsuri la aceste dosare care au fost evaluate de Comisie ca fiind compatibile sau nu cu legislația UE.

în 2008, **termenul mediu** necesar statelor membre pentru a propune răspunsuri la dosare este de 67 de zile, perioadă aflată în concordanță cu obiectivul de 10 săptămâni (70 de zile). Din martie 2010⁸, termenul mediu necesar serviciilor Comisiei pentru evaluarea răspunsurilor propuse de autoritățile statelor membre și pentru a decide cu privire la o continuare a dosarului este de 102 zile, ceea ce depășește obiectivul de referință general. Trebuie remarcat faptul că acele cazuri care depășesc obiectivul sunt, în cea mai mare parte, acelea în care serviciile Comisiei solicită autorităților naționale informații suplimentare, în special în cazul dosarelor mai complexe și al celor în care sunt necesare traduceri.

În ceea ce privește „**rata de succes**” a celor 1 410 dosare care au parcurs întregul proces în cadrul sistemului, aproape 80 % (1 107 dosare) din răspunsurile oferite de statele membre au fost evaluate ca fiind acceptabile, ceea ce a permis închiderea dosarului fără necesitatea de a iniția o procedură în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE. Restul de 20 % din dosare (303), în cazul cărora nu s-a găsit o soluție acceptabilă în conformitate cu legislația UE, au ajuns în etapa de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, care a fost deja inițiată sau este în curs de pregătire de către Comisie în urma prelucrării dosarului în sistemul EU Pilot. Rata de succes înregistrată în primul raport de evaluare privind proiectul „EU Pilot” a fost de 85 %. Creșterea numărului de dosare EU Pilot datorită noilor state membre participante ar putea fi unul din motivele acestei scăderi ușoare. În plus, de la adoptarea primului raport, sistemul EU Pilot trebuie să fie utilizat în toate cazurile în care sunt necesare informațiile suplimentare de fapt sau de drept pentru o înțelegere deplină a unui subiect în cauză privind aplicarea corectă, punerea în aplicare a legislației UE sau conformitatea legislației naționale cu dreptul UE. La început însă, recurgerea la EU Pilot înainte de inițierea unei proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE era opțională.

Începând cu anul 2010, Comisia observă o reducere a numărului de noi proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor⁹ în cazul primelor 15 state membre care au aderat, pe bază de voluntariat, la proiectul „EU Pilot”. Și în cazul celorlalte 12 state membre, care au aderat la EU Pilot după martie 2010, se observă o scădere, deși într-o măsură mai mică. Deși nu este posibilă identificarea tuturor motivelor care stau la baza acestei tendințe, o explicație o constituie crearea proiectului „EU Pilot”, care ajută la clarificarea și rezolvarea satisfăcătoare a unor aspecte semnalate de Comisie și referitoare la aplicarea legislației UE, soluționând astfel problemele fără necesitatea de a recurge la procedurile în constatarea neîndeplinirii obligațiilor și, în cazul reclamațiilor, furnizând mai rapid răspunsuri pentru cetățeni și întreprinderi.

4. CONCLUZII

În conformitate cu angajamentele asumate de către Comisie în primul raport de evaluare privind proiectul „EU pilot”:

- EU Pilot a fost extins și acum este folosit în întregime în 25 de state membre. Aplicarea acestuia a fost extinsă, perfecționată și consolidată;

⁸ Această dată corespunde cu introducerea obiectivului de referință general de zece săptămâni în care Comisia trebuie să evalueze răspunsurile furnizate de către statele membre în cadrul sistemului.

⁹ Cazuri de omisiune a notificării nu sunt incluse în aceste statistici, deoarece acestea sunt excluse din domeniul de aplicare a EU Pilot.

- proiectul a avut și continuă să aibă o contribuție pozitivă la procesul de cooperare între Comisie și statele membre participante prin furnizarea mai rapidă de răspunsuri la solicitările de informații și soluționarea mai rapidă a problemelor cetățenilor, întreprinderilor și reprezentanților intereselor societății civile. Aproximativ 80 % din răspunsurile oferite de statele membre au fost evaluate ca fiind acceptabile (în conformitate cu dreptul UE), făcând posibilă închiderea dosarului fără necesitatea de a iniția o procedură în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE;
- datorită unui recurs mai sistematic la EU Pilot, statele membre participante au obținut o imagine de ansamblu centralizată a gestiunii globale a aspectelor legate de aplicarea legislației UE;
- metodele de lucru și calitatea dosarelor din cadrul EU pilot au fost îmbunătățite datorită cooperării între Comisie și statele membre, care s-au angajat să își continue eforturile de a menține rezultatele pozitive;
- statele membre și în special Comisia vor continua să încerce să atingă obiectivul de referință standard de zece săptămâni stabilit de Comisie pentru prelucrarea dosarelor;
- într-o strânsă cooperare cu statele membre, sistemul informatic și domeniul de aplicare al proiectului au fost clarificate și dezvoltate în continuare în vederea îmbunătățirii funcționării proiectului „EU Pilot”;
- există încă loc de îmbunătățiri ulterioare în privința cooperării și funcționării, în special în ceea ce privește conformitatea cu obiectivele de referință convenite și calitatea, atât a întrebărilor adresate de către Comisie, cât și a răspunsurilor furnizate de statele membre.

Comisia consideră că EU Pilot nu mai este un proiect în fază incipientă și experimentală, ci o metodă de lucru consolidată care are rezultate pozitive pentru Comisie, pentru statele membre participante și pentru cetățeni. Abordarea generală urmărită de Comisie presupune încercarea de a rezolva rapid problemele prin intermediul sistemului EU Pilot și, în cazul în care este necesar, inițierea și urmărirea cu fermitate a procedurilor în constatarea neîndeplinirii obligațiilor. Comisia analizează posibilitatea extinderii proiectului „EU Pilot”, considerat un instrument pentru soluționarea și prevenirea problemelor, la toate statele membre, și continuă să rămână în contact cu acele state membre care nu utilizează încă EU Pilot.

Aspectele legate de funcționarea proiectului „EU Pilot” vor fi incluse în următorul raport anual al Comisiei privind monitorizarea aplicării dreptului Uniunii Europene.